

ЩОДО РОЗВИТКУ ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА В УКРАЇНІ

А. В. НАУМЕНКО, канд. юрид. наук, доц. кафедри правового забезпечення господарської діяльності Харківського національного університету міського господарства імені О. М. Бекетова, м. Харків

Сьогодні в Україні механізм державно-приватного партнерства в Україні застосовується досить повільно. Можна звернутись до історії, а саме до періоду НЕП, коли завдяки угодам державно-приватного партнерства в країні було проведено «індустріалізацію». В наш час цей механізм є засобом створення сприятливого інвестиційного та підприємницького клімату без продажу комунального і державного майна або здавання його в оренду за найнижчою ціною. Крім цього, це майже єдиний антикорупційний засіб залучити фінансові інститути та створити робочі місця в період спаду економіки і зростаючого зовнішнього боргу.

Відносини з державно-приватного партнерства в Україні врегульовані спеціальним нормативно – правовим актом, а саме Законом України від 01.07.2010 № 2404-VI «Про державно-приватне партнерство», відповідно до якого **державно-приватне партнерство** - це співробітництво між державою Україна, Автономною Республікою Крим, територіальними громадами в особі відповідних державних органів та органів місцевого самоврядування (державними партнерами) та юридичними особами, крім державних та комунальних підприємств, або фізичними особами - підприємцями (приватними партнерами), що здійснюється на основі договору в порядку, встановленому цим Законом та іншими законодавчими актами.

На стороні приватного партнера у договорі, що укладається в рамках державно-приватного партнерства, можуть виступати декілька осіб, які можуть бути приватними партнерами. Такі особи несуть солідарну відповідальність за зобов'язаннями, передбаченими договором, що укладається в рамках державно-приватного партнерства.

Особливості участі на стороні приватного партнера декількох осіб у конкурсах на визначення приватного партнера для здійснення державно-приватного партнерства визначаються Кабінетом Міністрів України.

До ознак державно-приватного партнерства належать:

забезпечення вищих техніко-економічних показників ефективності діяльності, ніж у разі здійснення такої діяльності державним партнером без залучення приватного партнера;

довготривалість відносин (від 5 до 50 років);

передача приватному партнеру частини ризиків у процесі здійснення державно-приватного партнерства;

внесення приватним партнером інвестицій в об'єкти партнерства із джерел, не заборонених законодавством.

Отже, за українським законодавством, **державно-приватне партнерство** – це система відносин між державним та приватним партнерами, при реалізації яких ресурси обох партнерів об'єднуються з відповідним розподілом ризиків, відповідальності та винагород (відшкодувань) між ними, для взаємовигідної співпраці на довгостроковій основі у створенні (відновленні) нових та/або модернізації (реконструкції) діючих об'єктів, які потребують залучення інвестицій, та користуванні (експлуатації) такими об'єктами.

Слід зазначити, що в Україні передбачено реалізацію проектів лише у формі договору, тоді як, наприклад, у ряді країн такого обмеження немає.

Світова практика використовує різноманітні форми державно-приватного партнерства. Так, у США державно-приватне партнерство розуміється як закріплена у договірній формі угода між державою і приватною компанією, яка дозволяє останній в узгодженій формі брати участь у державній власності і виконувати функції, які традиційно лежать у сфері відповідальності публічної влади. Така угода зазвичай передбачає наявність угоди між урядом і приватною компанією, предметом якого виступають реконструкція, будівництво об'єкта державної власності та/або його експлуатація, управління і т. п. Основні права власності стосовно даного об'єкта не змінюються, держава навіть після передачі об'єкта приватної компанії залишається власником. У ряді європейських країн під державно-приватним партнерством слід розуміти форми кооперації між владою (федеральними, регіональними та місцевими органами) і бізнесом, які служать меті забезпечення фінансування, будівництва, модернізації, управління, експлуатації інфраструктури або надання послуг. Зокрема, у Великобританії, де державно-приватне партнерство отримало досить значне поширення, ця форма господарювання має широкий діапазон: від «приватної фінансової ініціативи» до спільних підприємств і концесій, аутсорсингу, продажу частини акцій, що належать державі підприємствам, які здійснюють комерційну діяльність. У Німеччині під ДПП розуміється в більшості випадків «закріплене договором довгострокове співробітництво державних виконавчих органів, з одного боку, і приватного сектора економіки - з іншого, при якому необхідні для отримання взаємної вигоди ресурси (наприклад, «ноу-хау», засоби виробництва, капітал, персонал тощо) вносяться в якості капіталу в спільне підприємство.

З огляду на зазначене, вважаємо, що на сьогоднішній день відносини державно-приватного партнерства хоча й врегульовані, але не функціонують на необхідному рівні. Існуючий Закон передбачає лише договірну форму державно-приватного партнерства. Можливість використання інших форм державно-приватного партнерства в Україні має бути передбачена у спеціальному законі, який би забезпечив основні засади використання корпоративної та інституційної форм державно-приватного партнерства в Україні.